

SZÖVEG –
SZÁM KATI

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
SIKK

NÉPMŰVÉSZET LEPOROLVA

Az erdő közepén, egy takaros házikóban tudnám elképzelni a Huncut „tanyát” – vagyis a bemutatótermet –, ahol két nő, *Berdefy Tünde* és *Lodge-Konthur Adrienne* tündérkedik. Valóban a várostól távol, Pesthidegkúton van a bemutatóterem, a Geli Lakberendezési Házban. És hogy mi is a tündérkedés lényege? Belemerülni a magyar mese- és motívumvilágba, és könnyedséget, mai eleganciát lehelni belé? Üzletasszonyként meghonosítani és működtetni egy vállalkozást, nem éppen a könnyű meggazdagodás útját járva? Régi kézműves mestereknek munkát, ősi szakmáknak jövőt adni, és közben vásárlóközönséget teremteni a népművészetnek? Vagy egyszerűen hittel, örömmel, kreativitással, sok munkával hivatássá emelni a kedvenc hobbijukat?

Adrienne nyolc éves volt, Tünde tizenegy, amikor egy németországi cserkész táborban találkoztak, Tünde volt az örsvezető. Mindketten Erdélyből származnak, Adrienne még ott született, de Németországban nőtt fel, Tünde már Münchenben jött világra. „Együtt jártunk regős táborba, ezek még ma is élő hagyományként működnek, külföldi magyarok gyerekei ízlelgethetik ott a magyar népi kultúrát – meséli Adrienne. – Édesanyám tartotta az első harmincvahány tábort, mi is így fertőződünk meg a népzenevel, a népi képzőművészettel, a mesékkel. Én néptáncos voltam. Később közgazdász lettem, Tünde hobbiként mindig is kézműveskedett, aztán úgy hét évvel ezelőtt mindkettőnkben kezdett megfogalmazódni, hogy indíthatnánk egy vállalkozást...”

Tündének tetszett, hogy a bajorok milyen jól beépítik a népi kultúrájukat a hétköznapijaikba, és szerette volna hasonlóan átvinni a magyar népművészet hagyományait, motívumait a hétköznapiokba és ünnepeikbe. „Miért ne tudnánk mi is azt, amit az angolok a countryval, a franciák a provence-i stílussal, a bajorok az alpesivel?”, „Vagy a svédek a skandináv stílussal – veszi át a szót Adrienne. – Miért IKEA-szarvas legyen mindenkinek a terítőjén vagy a pólóján, amikor az erdélyi kultúrájának is vannak gyönyörű szarvas-motívumai?” A körülöttünk lévő abroszok, párnák, karácsonyi üveggömbök és gyertyatartók kellőképpen alátámasztják az elhangzott érveket, de pillanatok alatt előkerülnek pólók is.

Persze egy új ötlet, bármennyire is jó, nem jelenti azt, hogy termék is lesz belőle. Sőt, ha van egy szép és hasznos termék, az nem jár feltétlenül együtt a vevők megtalálásával. „Az első vevőink külföldön élő magyarok voltak vagy külföldiek, akik Magyarországon élnek, és nem Kínában festett kalocsai porcelánt vagy fröccsöntött, nyomtatott

mintás húsvéti tojást akartak hazavinni – folytatja Tünde. – Időbe telt, amíg a hazai vásárlóinkat is megtaláltuk.” Adrienne szerint ennek az is az oka, hogy aki itthoni magyarként „népieskedik”, netán magyar motívumokkal díszített ruhát hord, megszólják. „Azért szerencsére kezd kialakulni az az intellektuálisan, műveltségben és ízlésben igényes réteg, amely anyagilag is megengedheti magának, hogy ha nem is kizárólag egyedi kézműves tárgyak között él, de alkalmanként vásároljon egy-egy darabot. Ma a lakberendezéstől kezdve a divatig egyre népszerűbb az etno és a folk. Az ajándékozásban is az a trend, hogy nem sokat ajándékozunk, inkább egy-egy különlegesebb, értékeesebb, személyre szóló darabot.” Bár a bemutatóterem kínálata lenyűgöző, akár órákig is lehetne bogarászni itt, ráadásul minden tárgynak meséje is van, de nem a nagy lakberendezési márkák megszokott dömpingje fogadja a betérőt. Vannak itt ékszer, konyharuhák, téli mellények és karácsonyi gömbök is. De nem nehéz törzsvendégeket verbuválni egy olyan üzletben, ahol mondjuk borospohárból csak kétfajta van, asztalból három, tálalóból meg esetleg csak egy? „Viszont tudják, hogy itt egyedi tárgyakat találnak, és kívánságra is készítenk a lakásba illő darabokat. Volt, aki például behozta a régi családi porcelánkészletet, hogy ahhoz készítsünk abroszt, vagy ugyanezt a motívumot szeretné az ágyneműre, csak más színben. Nálunk nem az a cél, hogy a vevő mindent megtaláljon, hanem az, hogy olyat találjon, amit máshol nem.”

Adrienne bevallja, hogy jelenleg még nem ebből a vállalkozásból élnek. „Van sok olyan nagyértékű termékünk, amiből az ember ötévente csak egyet vesz, de a kisebb darabokat más üzletbe is el tudjuk helyezni. Ennek a nehézsége, hogy ez a kereskedelem bizományra épül, ami bizonytalan idő alatt megtérülő befektetés. Itt

viszont láthatják a teljes kínálatunkat, és egyéni kéréseket is tudunk teljesíteni.” Azért egyre igényesebbek vagyunk, már a karácsonyi ajándékokból is a kézműves és minőségi termékeket keressük. A Huncut a mai napig kis manufaktúrákkal dolgoztat, ez egyrészt kedvez a kísérletezésnek, másrészt koncepció is. „Inkább újabb színekkel és variációkkal próbálkozunk, minthogy ugyanazt nagy szériában legyártassuk. Minden alapanyagot magyar vagy közép-kelet európai területről szerzünk be, és ugyanitt gyártjuk. Tündének a bajor kézművesek a példaképei: „A hetvenes években kihálófélben volt a kultúrájuk, a népviseletüket a fiatalok körében egyenesen ciki volt hordani, ma viszont már majdnem mindenkinek van egy dirndlje vagy egy jankere, és művészetüknek a lakberendezésben is helye lett. Szeretnénk kicsit portalánítani a népi kultúrát, hogy vállalható, szerethető legyen, és magas minőséget képviseljen akár egy konyharuha is. A népművészeti tárgyat jól bele lehet komponálni egy modern, letisztult stílusú lakásba is, néha egy-egy

ilyen hangsúlyossá váló darab különleges harmóniát tud teremteni.” „Vannak hagyományörzők, akik nem nézik jó szemmel, ha egy kötény hímzését befotózzuk, és pólóra vagy bekecsre nyomtatjuk, vagy hogy a kalocsait mindössze kétféle színben hímezzük. Pedig a kalocsai nem volt eredetileg ilyen harsány, ahogy ma ismerjük, csak az 1920-as években lett az, amikor – az operettekben – színpadra kerültek a díszített ruhák.”

Miközben az asztalon lévő adventi mandulás-mogyorós-fahéjas sütikompozíciót kóstolgatjuk, amelyek Tünde családi receptjei alapján készültek, az is szóba kerül, hogy idén milyen karácsonyfát díszítenek beszélgetőtársaim. „A lányaim díszítik majd, tökéletesen megbízom az ízlésükben – mondja Tünde –, valószínűleg a fehér-arany és a rozé lesz a nagy sláger.” Adrienne válasza is kész: „Nálam mindig tradicionális szokott lenni, sok piros, arany, zöld... Most viszont új függönyeink vannak, türkiz és zöld, úgyhogy azt hiszem, ezüst, kék és zöld lesz.” ♦